

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2020. szeptember 9.*

„Előzetes döntéshozatal – Szociálpolitika – Vállalkozásátruházások – 2001/23/EK irányelv – 3. és 5. cikk – A munkavállalók jogainak védelme – A munkavállalók védelme a munkáltató fizetéseképtelensége esetén – Fizetéseképtelenségi eljárás alatt álló átadó vállalkozás felszámolója által végrehajtott átruházás – A foglalkoztatói öregségi nyugdíjrendszer ellátásai – A kedvezményezett kötelezettségeinek korlátozása – A szakmai kiegészítő ellátórendszerben nyújtandó ellátásnak a munkavállalót a fizetéseképtelenségi eljárás megindításának időpontjában megillető díjazás alapján számított összege – 2008/94/EK irányelv – 8. cikk – Közvetlen hatály – Feltételek”

A C-674/18. és C-675/18. sz. egyesített ügyekben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott két előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyeket a Bundesarbeitsgericht (szövetségi munkaügyi bíróság, Németország) a Bírósághoz 2018. október 30-án érkezett, 2018. október 16-i határozataival terjesztett elő az

EM

és

a **TMD Friction GmbH** (C-674/18),

valamint

az **FL**

és

a **TMD Friction EsCo GmbH** (C-675/18)

között folyamatban lévő eljárásokban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: E. Regan tanácselnök, I. Jarukaitis, Juhász E. (előadó), M. Ilešič és C. Lycourgos bírák,

főtanácsnok: E. Tanchev,

hivatalvezető: M. Krausenböck tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2019. december 12-i tárgyalásra,

* Az eljárás nyelve: német.

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- EM képviseletében R. Buschmann Prozessbevollmächtigter,
- FL képviseletében R. Scholten és M. Schulze Rechtsanwälte,
- a TMD Friction GmbH és a TMD Friction EsCo GmbH képviseletében B. Reinhard és T. Hoffmann-Remy Rechtsanwälte,
- a német kormány képviseletében J. Möller és R. Kanitz, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviseletében M. Kellerbauer és B.-R. Killmann, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2020. március 5-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek a munkavállalók jogainak a vállalkozások, üzletek vagy ezek részeinek átruházása esetén történő védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2001. március 12-i 2001/23/EK tanácsi irányelv (HL 2001. L 82., 16. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 4. kötet, 98. o.) 3. és 5. cikkének, valamint a munkáltató fizetéseképtelensége esetén a munkavállalók védelméről szóló, 2008. október 22-i 2008/94/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2008. L 283, 36. o.) 8. cikkének az értelmezésére vonatkoznak.
- 2 E kérelmeket két, egyrészt az EM és TMD Friction GmbH között (C-674/18. sz. ügy), másrészt az FL és a TMD Friction EsCo GmbH között (C-675/18. sz. ügy) folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő, amelyek tárgyát foglalkoztatói öregségi ellátásokra vonatkozóan keletkezett jogosultságok képezik fizetéseképtelenségi eljárás keretében megvalósuló üzletátruházás esetén.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 2001/23 irányelv

- 3 A 2001/23 irányelv (3), (4) és (6) preambulumbekzdése kimondja:

„(3) Szükség van a munkavállalók védelmére [helyesen: szükség van a munkavállalók védelmét szolgáló rendelkezésekre] a munkáltató személyének megváltozása esetén, különös tekintettel jogaik védelmének biztosítására.

(4) Továbbra is fennállnak e téren a tagállamok közti különbségek a munkavállalók védelmének mértékét illetően, és ezeket a különbségeket csökkenteni kell.

[...]

(6) A Tanács 1977-ben elfogadta a [vállalkozások, üzletek és ezek részeinek átruházása esetén történő védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1977. február 14-i] 77/187/EGK [tanácsi] irányelvet [HL 1977. L 61., 26. o.] a vonatkozó nemzeti jogszabályok közelítésének előmozdításáról a munkavállalói jogok védelmének biztosítása érdekében, előírva azt, hogy az átruházásban részt vevő felek a munkavállalók képviselőit megfelelő időben tájékoztassák és velük konzultáljanak.”

4 Az irányelv 1. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint ezen irányelvet kell alkalmazni valamely vállalkozás, üzlet vagy ezek egy részének más munkáltató részére szerződés vagy egyesülés alapján történő átruházása esetén.

5 Az említett irányelv 3. cikke így rendelkezik:

„(1) Az átadót megillető, az átruházás napján fennálló munkaszerződésből vagy munkaviszonyból eredő jogok és kötelezettségek az ilyen átruházásból eredően átszállnak a kedvezményezettre.

[...]

(3) Az átruházást követően a kedvezményezett köteles tiszteletben tartani a kollektív szerződésekben lefektetett feltételeket, mégpedig ugyanolyan mértékben, ahogyan azt az adott megállapodás az átadó számára előírta, a kollektív szerződés megszűnésének vagy lejártának időpontjáig vagy egy újabb kollektív szerződés hatálybalépésének vagy alkalmazásának a napjáig.

A tagállamok korlátozhatják az ilyen feltételek kötelező figyelembevételének időtartamát azzal, hogy ez nem lehet kevesebb egy évnél.

(4) a) Amennyiben a tagállamok másként nem rendelkeznek, az (1) és (3) bekezdést nem kell alkalmazni a munkavállalóknak az öregségi, rokkantsági vagy hozzátartozói [helyesen: túlélő hozzátartozói] ellátásokra vonatkozó jogára a tagállamok jogszabályilag előírt szociális biztonsági rendszereinek keretén kívüli, kiegészítő vállalati vagy vállalatközi [helyesen: szakmai vagy szakmaközi] nyugdíjrendszerekben.;

b) A tagállamoknak még abban az esetben is, ha az a) albekezdésnek megfelelően nem rendelik el az (1) és (3) bekezdés alkalmazását az ilyen jogok tekintetében, olyan intézkedéseket kell elfogadniuk, amelyek lehetővé teszik a munkavállalók és az átadó vállalkozásban már nem alkalmazott személyek érdekeinek [helyesen: az átruházás időpontjában az átadó vállalkozásban már nem alkalmazott személyek érdekeinek] védelmét az átruházás időpontjában azon jogok tekintetében, amelyek részükre azonnali vagy jövőbeli jogcímet nyújtanak öregségi ellátásra, ideértve a hozzátartozói [helyesen: túlélő hozzátartozói] ellátásokat is az a) albekezdésben említett kiegészítő nyugdíjrendszerek keretében.”

6 Ugyanezen irányelv 5. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Amennyiben a tagállamok másként nem rendelkeznek, a 3. és a 4. cikk nem vonatkozik egy vállalkozás, üzlet vagy ezek egy részének olyan átruházására, amelyben az átadó csődeljárás vagy ezzel egyenértékű más olyan fizetésképtelenségi eljárás alatt áll, amely az átadó vagyonának felszámolása céljából indult, és az illetékes hatóság (illetve az illetékes hatóság által felhatalmazott esetleges csődgondnok) felügyelete alatt zajlik.

(2) Amennyiben a 3. és a 4. cikket egy, az átadó tekintetében indított, fizetéseképtelenségi eljárás alatt történő átruházásra kell alkalmazni (függetlenül attól, hogy az eljárást az átadó vagyonának felszámolása céljából indították, vagy sem), és az ilyen eljárás az illetékes hatóság (illetve a nemzeti jog által meghatározott esetleges csődgondnok) felügyelete alatt zajlik, a tagállam rendelkezhet úgy, hogy:

a) tekintet nélkül a 3. cikk (1) bekezdésére, az átadónak valamely munkaszerződésből vagy munkaviszonyból eredő és az átruházást vagy a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását megelőzően esedékessé váló tartozásai nem szállnak át a kedvezményezettre abban az esetben, ha az ilyen eljárás a tagállam jogrendszere szerint legalább olyan szintű védelmet nyújt, mint amelyet a munkáltató fizetéseképtelensége esetén a munkavállalók védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1980. október 20-i 80/987/EGK tanácsi irányelv [HL 1980. L 283., 23. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 217. o.] által szabályozott esetekben biztosítanak;

[...]

(4) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy megelőzzék a fizetéseképtelenségi eljárásokkal való visszaéléseket, amelyek során a munkavállalók részére nem biztosítanak az ezen irányelvben számukra biztosított jogokat.”

A 2008/94 irányelv

7 A 2008/94 irányelv (3) preambulumbekkezdésének szövege az alábbi:

„A munkáltató fizetéseképtelensége esetén szükséges a munkavállalók védelméről rendelkezni és számukra egy minimális szintű védelmet biztosítani, különösen a fennálló követelések kifizetésének biztosítása érdekében, mindeközben figyelembe véve a Közösségen belüli kiegyensúlyozott gazdasági és szociális fejlődés szükségességét. E célból a tagállamok kötelesek egy olyan intézetet létrehozni, amely szavatolja az érintett munkavállalók fennálló követeléseinek teljesítését.”

8 Ezen irányelv 1. cikkének (1) bekezdése értelmében az irányelvet a munkaszerződésből vagy munkaviszonyból származó, az említett irányelv 2. cikkének (1) bekezdése értelmében fizetéseképtelen munkáltatókkal szembeni munkavállalói követelések esetén kell alkalmazni.

9 Ugyanezen irányelv 2. cikke (1) bekezdésében ekként rendelkezik:

„Ezen irányelv alkalmazásában fizetéseképtelen a munkáltató, amennyiben a munkáltató fizetéseképtelensége alapján az adott tagállam törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezései szerinti kollektív eljárás kezdeményezésére irányuló kérelmet terjesztettek elő, amely a munkáltató vagyonának részleges vagy teljes lefoglalásával, valamint felszámoló vagy hasonló feladatot ellátó személy kinevezésével jár, és az említett rendelkezések alapján az illetékes hatóság:

a) elhatározta az eljárás megkezdését;

b) vagy megállapította, hogy a munkáltató vállalkozása vagy üzeme végleg megszűnt, és a rendelkezésre álló eszközök nem elegendőek az eljárás megkezdésének biztosítására.”

10 Az említett irányelv 2. cikke (2) bekezdésének első albekezdése így szól:

„Ezen irányelv nem sérti az egyes tagállamok jogszabályaiban szereplő »munkavállaló«, »munkáltató«, »díjazás«, »megszerzett jogosultság« és »jövőbeli jogosultság« kifejezések meghatározásait.”

11 A 2008/94 irányelv 8. cikke értelmében:

„A tagállamok biztosítják, hogy a törvényileg előírt nemzeti szociális biztonsági rendszereken kívüli, foglalkoztatási és foglalkoztatásközi [helyesen: szakmai vagy szakmaközi] kiegészítő ellátórendszerek előírásai szerinti, az öregségi ellátásra [helyesen: öregségi ellátásra] vonatkozó, beleértve a túlélő hozzátartozók ellátását is, a már megszerzett vagy jövőbeli jogosultságaik tekintetében megteszik a szükséges intézkedéseket a munkavállalók és az olyan személyek érdekeinek védelmében, akik a munkáltató fizetésektelenségének kezdetekor már kiléptek a munkáltató vállalkozásából vagy üzeméből.”

A német jog

12 A Bürgerliches Gesetzbuch (polgári törvénykönyv) az alapjogviták tekintetében alkalmazandó változatának (a továbbiakban: BGB) 613a. §-ában, amely a „Jogok és kötelezettségek az üzletek átruházása során” címet viseli, így rendelkezik:

„(1) Ha valamely üzletet vagy üzletrészt jogüggyellett másik tulajdonosra ruháznak át, ez utóbbi átveszi az átruházás időpontjában fennálló munkaviszonyokból eredő jogokat és kötelezettségeket. Ha ezeket a jogokat és kötelezettségeket kollektív szerződés vagy üzemi megállapodás jogi normái határozzák meg, ezek a jogok és kötelezettségek az új tulajdonos és a munkavállaló közötti munkaviszony részét képezik [...].

[...]

(4) A munkavállalónak a korábbi munkáltató vagy az új munkáltató által, üzlet vagy üzletrész átruházása miatt történő elbocsátása semmis. Ez nem érinti a munkavállalók más okból történő elbocsátására vonatkozó jogot.”

13 A 2017. június 23-i törvénnyel (BGBl. 2017. I, 1693. o.) módosított, 1994. október 5-i Insolvenzordnung (a fizetésektelenségről szóló törvény; BGBl. 1994. I, 2866. o.) „A követelések átváltása” című 45. §-a így rendelkezik:

„A nem pénzbeli követeléseket vagy meghatározatlan összegű követeléseket a fizetésektelenségi eljárás megindításának időpontjában megállapítható értéken kell átszámítani. [...]

[...]”

14 E törvény „Egyes kötelezettségek fenntartása” címet viselő 108. §-ának szövege az alábbi:

„(1) [...] Az adós munkaviszonyai fennmaradnak és joghatásokat váltanak ki a vagyon tekintetében. [...]

[...]

(3) A másik fél a fizetésektelenségi eljárás megindítását megelőző időszakra vonatkozó jogokra csak az ezen eljárásban részt vevő hitelezőként hivatkozhat.”

15 Az említett törvény „Felfüggesztő feltételhez kötött követelések figyelembevétele” című 191. §-a ekként rendelkezik:

„A felfüggesztő feltételhez kötött követelést teljes összegének erejéig figyelembe kell venni a részleges vagyonfelosztás keretében. Az e követelésre vonatkozó hányadot a vagyonfelosztás során vissza kell tartani.”

16 Ugyanezen törvény „A visszatartott összegek letétbe helyezése” című 198. §-a értelmében a felszámoló az illetékes szervnél letétbe helyezi a vagyon végleges felosztása során visszatartott összegeket.

17 A 2017. augusztus 17-i törvénnyel (BGBl. 2017. I, 3214. o.) módosított, 1974. december 19-i Gesetz zur Verbesserung der betrieblichen Altersversorgung (Betriebsrentengesetz) (a foglalkoztatói nyugdíj javításáról szóló törvény [a foglalkoztatói nyugdíjról szóló törvény], BGBl. I, 3610. o.) (a továbbiakban: a foglalkoztatói nyugdíjról szóló törvény), 1b. §-ában, amely „A megszerzett jogosultságok védelme és a foglalkoztatói nyugellátások biztosítása” címet viseli, így rendelkezik:

„(1) A munkavállaló, akinek javára a foglalkoztatói nyugdíjrendszerben ellátási kötelezettséget vállaltak, megőrzi az ellátásokra vonatkozó jogosultságát, ha a munkaviszony a jogosultság létrejötte előtt szűnik meg, amennyiben a munkaviszony megszűnésekor a munkavállaló betöltötte 21. életévét, és a kötelezettségvállalás legalább három évvel korábbi a munkaviszony megszűnésének időpontjánál (véglegesen megszerzett jogosultságok) [...]

[...]”

18 A foglalkoztatói nyugdíjról szóló törvény 9. cikke az alábbiakat írja elő:

„Fizetéseképtelenségi eljárás esetén a jogosultnak a foglalkoztatói kiegészítő öregségi nyugdíjrendszer ellátásaihoz való jogai vagy jövőbeli jogai, amelyek a fizetéseképtelenséggel szemben biztosítást nyújtó szervezettel szembeni jogosultságot megalapozzák, az eljárás megindításakor [...] átszállnak e szervezetre. [...] A fizetéseképtelenségi eljárás megindításakor átruházott jövőbeli jogokat a fizetéseképtelenségi eljárásban a 2017. június 23-i törvénnyel módosított, fizetéseképtelenségről szóló törvény 45. §-a szerinti, feltételhez nem kötött követeléseknek kell nyilvánítani. [...]”

19 E törvény 30f. §-a (1) bekezdésének első mondatában így rendelkezik:

„Ha a munkavállaló javára 2001. január 1-jét megelőzően a kiegészítő foglalkoztatói nyugdíjrendszerben ellátási kötelezettséget vállaltak, az 1b. § (1) bekezdését akként kell alkalmazni, hogy a munkavállaló megőrzi ellátásra való jogosultságát, ha munkaviszonya az ellátásra jogosultságot keletkeztető esemény bekövetkezése előtt megszűnik, amennyiben a munkavállaló a munkaviszony megszűnésének időpontjában legalább a 35. életévét betöltötte, és az ellátás nyújtására vonatkozó kötelezettségvállalás a javára

1. legalább tíz éve fennállt;

[...]

Ilyen esetben a munkavállaló akkor is megőrzi ellátásra való jogosultságát, ha a kötelezettségvállalás még öt évig fennállt 2001. január 1-jét követően, és a munkavállaló a munkaviszony megszűnésének időpontjában 30. életévét betöltötte. [...]”

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

A C-674/18. sz. ügy

20 EM, aki 1980-ban született, 1996. augusztus 1-je óta állt a Textar GmbH alkalmazásában. E társaság egy általános üzemi megállapodás értelmében szakmai kiegészítő ellátórendszer alapján biztosított nyugellátást munkavállalóinak. E rendszer szerint az öregségi nyugdíj összege minden beszámítható

szolgálati évre a munkavállalót a munkaviszony megszűnését megelőző adott időpontban megillető bruttó díjazás 0,2 és 0,55%-a közötti összeg, amely mindazonáltal nem haladhatja meg 45 szolgálati év után a 20,25%-ot.

- 21 A Textar tevékenységeinek átruházása során EM munkaszerződése átszállt a TMD Frictionra. E társaság vagyonára vonatkozóan 2009. március 1-jén fizetéseképtelenségi eljárást indítottak, de az tevékenységét fenntartotta.
- 22 A Bíróság elé terjesztett ügyiratokból kitűnik, hogy 2009 áprilisában a felszámoló a TMD Friction bizonyos tevékenységeit átruházta egy olyan jogalanyra, amelyet később, 2009. június 4-én szintén TMD Frictionnak neveztek át.
- 23 A Pensions-Sicherungs-Verein (a foglalkoztatói nyugellátásokat biztosító szervezet, a továbbiakban: PSV), amely magánjogi szervezet a foglalkoztatói nyugdíjak kifizetését garantálja valamely munkáltató fizetéseképtelenségének esetén Németországban, tájékoztatta EM-et arról, hogy a fizetéseképtelenségi eljárás megindításának időpontjában betöltött életkora (29 év) folytán még nem rendelkezett véglegesen megszerzett öregségi nyugdíjvárománnyal a foglalkoztatói nyugdíjról szóló törvény 30f. §-a (1) bekezdése első mondatának 1. pontjával összefüggésben értelmezett 1b.§-ának (1) bekezdése értelmében, és ezért az elvben e szervezet terhére ellátásra való jogosultságot keletkeztető esemény bekövetkezése esetén nem kap majd ellátást a PSV részéről.
- 24 EM ezért keresetet indított az iránt, hogy a bíróság kötelezze a TMD Frictiont arra, hogy a jövőben, amikor EM eléri az ellátásokra jogot keletkeztető nyugdíjkorhatárt, folyósítson számára öregségi nyugdíjat, amelynek összege figyelembe veszi majd a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását megelőzően teljesített szolgálati időket.
- 25 A TMD Friction kifogást emelt e kérelemmel szemben arra hivatkozva, hogy az átadó vagyonára vonatkozó fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követő vállalkozásátruházás esetén a kedvezményezett az öregségi nyugdíjnak már csupán azon részéért felel, amely az ezen eljárás megindítását követően teljesített szolgálati időkön alapul.
- 26 EM, miután kérelmét az elsőfokú és a fellebbviteli bíróság is elutasította, felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a kérdést előterjesztő bíróság, a Bundesarbeitsgericht (szövetségi munkaügyi bíróság, Németország) elé.
- 27 E körülmények között a Bundesarbeitsgericht (szövetségi munkaügyi bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Megengedi-e [a 2001/23 irányelv] 3. cikkének (4) bekezdése a vállalkozás átadója vagyonára vonatkozó fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követő vállalkozásátruházás esetén az olyan korlátozást a – vállalkozásátruházás esetén a szakmai vagy szakmaközi kiegészítő ellátórendszerekben a munkavállalóknak az öregségi, rokkantsági vagy túlélő hozzátartozói ellátásokra vonatkozó jogára is elsődlegesen [a 2001/23 irányelv] 3. cikke (1) bekezdésének és (3) bekezdésének alkalmazását előíró – nemzeti jogban, hogy a vagyont átvevő kedvezményezett nem felel az olyan jövőbeli jogosultságokért, amelyek a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását megelőző foglalkoztatási időszakokon alapulnak?

2) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

A munkáltató fizetéseképtelensége esetén [a 2008/94 irányelv] 8. cikke által megkövetelt védelem szintjéhez igazodnak-e a 2001/23 irányelv 3. cikke (4) bekezdésének b) pontja szerinti, a munkavállalók érdekeinek védelme céljából szükséges intézkedések, azon jogok tekintetében,

amelyek részükre azonnali vagy jövőbeli jogcímet nyújtanak öregségi ellátásra szakmai vagy szakmaközi kiegészítő ellátórendszerekben a vállalkozás átadójának a vagyonára vonatkozó fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követő vállalkozásátruházás esetén?

3) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésre adandó nemleges válasz esetén:

Úgy kell-e értelmezni a 2001/23 irányelv 3. cikke (4) bekezdésének b) pontját, hogy a munkavállalók érdekeinek védelme céljából szükséges intézkedések elfogadottnak minősülnek azon jogok tekintetében, amelyek részükre azonnali vagy jövőbeli jogcímet nyújtanak öregségi ellátásra szakmai vagy szakmaközi kiegészítő ellátórendszerekben, ha a nemzeti jog előírja, hogy

- a fizetéseképtelenségi eljárásban történő vállalkozásátruházással érintett munkavállaló részére öregségi ellátás szakmai vagy szakmaközi kiegészítő ellátórendszerekben történő nyújtásának jövőbeni kötelezettsége az elsődlegesen a vállalkozás tulajdonosává váló kedvezményezettre száll át,
- a vállalkozás tulajdonosává váló kedvezményezett a nyugdíjárományokért olyan mértékben felel, amennyiben ez utóbbiak a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követően szerzett szolgálati időn alapulnak,
- a fizetéseképtelenséggel szemben biztosítást nyújtó, a nemzeti jog szerint meghatározott intézménynek ebben az esetben nem kell helytállnia a nyugdíjárományoknak a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását megelőzően szerzett részéért;
- a munkavállaló a nyugdíjárományának a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását megelőzően szerzett részének értékét az átadóval szembeni fizetéseképtelenségi eljárásban érvényesítheti?

4) Ha a nemzeti jog a 2001/23 irányelv 3. és 4. cikkének alkalmazását fizetéseképtelenségi eljárás során történő vállalkozásátruházás esetén is előírja, alkalmazható-e az említett irányelv 5. cikke (2) bekezdésének a) pontja a munkavállalók olyan nyugdíjárományaira szakmai vagy szakmaközi kiegészítő ellátórendszerekben, amelyek ugyan már a fizetéseképtelenségi eljárás megindítása előtt keletkeztek, azonban csak a nyugdíjra való jogosultságot keletkeztető esemény megvalósulása esetén és ily módon csak egy későbbi időpontban vezetnek a munkavállalók ellátási jogosultságához?

5) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második vagy negyedik kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

Kiterjed-e [a 2008/94 irányelv] 8. cikke szerint a tagállamok által nyújtandó minimális védelem szintje az olyan nyugdíjárományok biztosításának a kötelezettségére, amelyek a fizetéseképtelenségi eljárás megindításakor a nemzeti jogban még nem minősültek jogszabály szerint véglegesen megszerzettnek, és tulajdonképpen csak azért minősülnek jogszabály szerint megszerzettnek, mert a munkaviszony megszűnése nem a fizetéseképtelenséggel függ össze?

6) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett ötödik kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

Milyen körülmények között tekinthetők nyilvánvalóan aránytalannak a korábbi munkavállaló által a munkáltató fizetéseképtelensége miatt a foglalkoztatói nyugdíjrendszerben nyújtott ellátások tekintetében elszenvedett veszteségek, és ezért milyen körülmények között kötelezhetik azok a tagállamokat ezzel szemben [a 2008/94 irányelv] 8. cikke szerinti minimális szintű védelem biztosítására annak ellenére, hogy a munkavállaló a megszerzett nyugdíjjogosultságainak legalább a felét megkapja?

7) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett ötödik kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

Abban az esetben is biztosítják-e a munkavállalók nyugdíjvárományainak a 2001/23 irányelv 3. cikke (4) bekezdésének b) pontja vagy a 2001/23 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerint szükséges – a 2008/94 irányelv 8. cikke szerintivel egyenértékű – védelmét, ha e védelem nem a nemzeti jogból következik, hanem csupán a 2008/94 irányelv 8. cikkének közvetlen alkalmazásából?

8) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett hetedik kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

Abban az esetben is közvetlen hatálya van-e a 2008/94 irányelv 8. cikkének, és ezért az egyes munkavállaló hivatkozhat rá a nemzeti bíróság előtt, ha ugyan megkapja a megszerzett nyugdíjjogosultságainak legalább a felét, a munkáltató fizetésképtelensége miatt elszenvedett veszteségeit azonban mégis aránytalannak kell tekinteni?

9) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett nyolcadik kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

A tagállam közigazgatási szervének minősül-e a foglalkoztatói nyugdíjrendszert a fizetésképtelenséggel szemben biztosító intézményként a tagállam által – a munkáltatókra nézve kötelező jelleggel – kijelölt olyan magánjogi intézmény, amely a pénzügyi szolgáltatások állami felügyelete alá tartozik, a közjog erejénél fogva szedi be a munkáltatóktól a fizetésképtelenséggel szembeni biztosításhoz szükséges hozzájárulásokat, és hatósághoz hasonlóan közigazgatási aktussal teremtheti meg a végrehajtás feltételeit?”

A C-675/18. sz. ügy

- 28 FL, aki 1950-ben született, 1968. október 1-je óta állt a Textar alkalmazásában. E társaság egy általános üzemi megállapodás értelmében szakmai kiegészítő ellátórendszerben biztosított nyugellátást munkavállalóinak. E rendszer szerint az öregségi nyugdíj összege minden beszámítható szolgálati évre a munkavállalót a munkaviszony megszűnését megelőző adott időpontban megillető bruttó díjazás 0,5%-a, amely nem haladhatja meg 45 szolgálati év után a 22,5%-ot.
- 29 A Textar tevékenységeinek átruházása során FL munkaszerződése átszállt a TMD Frictionra, amely az őt érintő fizetésképtelenségi eljárás megindítását, 2009. március 1-jét követően fenntartotta tevékenységét.
- 30 A Bíróság elé terjesztett ügyiratokból kitűnik, hogy 2009 áprilisában a felszámoló a TMD Friction bizonyos tevékenységeit átruházta a TMD Friction EsCóra, miután ez utóbbi 2009. április 22-én megvásárolta azt a vállalkozást, amelynek az alapeljárás felperese az alkalmazásában állt.
- 31 FL 2015. augusztus 1-je óta havi 145,03 euró öregségi nyugdíjat kap a TMD Friction EsCótól a szakmai kiegészítő ellátórendszerben, továbbá havi 816,99 eurót a PSV részéről. Ez utóbbi e nyugellátás kiszámításához az FL által a fizetésképtelenségi eljárás megindításának időpontjában kapott havi bruttó díjazást vette alapul, következésképpen a 2009. március 1-jei időpont volt a meghatározó.
- 32 FL keresetet indított az iránt, hogy a bíróság kötelezze a TMD Friction EsCót magasabb összegű foglalkoztatói nyugdíjnak a részére történő megfizetésére. FL szerint, figyelembe véve a TMD Friction EsCónál, illetve annak jogelődjénél teljesített 45 szolgálati évét, továbbá azt, hogy havi bruttó díjazásának összege munkaviszonyának megszűnése előtt 4 940 euró volt, foglalkoztatói nyugdíjának összegét havi 1 111,50 euróban kellett volna meghatározni. Az FL szerint a TMD Friction EsCo ebből az összegből csak a PSV által folyósított 816,99 euró összegű ellátást vonhatná le. FL a TMD Friction EsCótól tehát az általa folyósított 145,03 euró összegű havi nyugdíjon felül további havi 149,48 euró összeget követel.

- 33 A TMD Friction EsCo, miként a TMD Friction a C-674/18. sz. ügyben, azt az ellenérvet adta elő, hogy az átadó vagyont érítő fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követő vállalkozásátruházás esetén a kedvezményezett az öregségi nyugdíjnak csupán azon részéért felel, amely a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követően teljesített időszakokon alapul.
- 34 FL, miután kérelmét az elsőfokú és a fellebbviteli bíróság is elutasította, felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a kérdést előterjesztő bíróság, a Bundesarbeitsgericht (szövetségi munkaügyi bíróság) előtt.
- 35 E körülmények között a Bundesarbeitsgericht (szövetségi munkaügyi bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából kilenc kérdést terjeszt a Bíróság elé, amelyek közül az első, a második, a negyedik és a hatodik-kilencedik kérdés szövege azonos a C-674/18. sz. ügyben előterjesztett kérdések szövegével.

„1) [...]

2) [...]

3) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésre adandó nemleges válasz esetén:

Úgy kell-e értelmezni [a 2001/23 irányelv] 3. cikke (4) bekezdésének b) pontját, hogy a munkavállalók érdekeinek védelme céljából szükséges intézkedések elfogadottnak minősülnek azon jogok tekintetében, amelyek részükre azonnali vagy jövőbeli jogcímet nyújtanak öregségi ellátásra szakmai vagy szakmaközi kiegészítő ellátórendszerekben, ha a nemzeti jog előírja, hogy

- a fizetéseképtelenségi eljárásban történő vállalkozásátruházással érintett munkavállaló részére öregségi ellátás szakmai vagy szakmaközi kiegészítő ellátórendszerekben történő nyújtásának jövőbeni kötelezettsége főszabály szerint a vállalkozás tulajdonosává váló kedvezményezettre száll át;
- a vállalkozás tulajdonosává váló kedvezményezett az olyan nyugdíjvárományokért, amelyek mértékét többek között a munkaviszony időtartama és a díjazás határozza meg a nyugdíjra való jogosultságot keletkeztető esemény megvalósulásakor, olyan mértékben felel, amennyiben azok a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követően szerzett szolgálati időn alapulnak,
- a fizetéseképtelenséggel szemben biztosítást nyújtó, a nemzeti jog szerint meghatározott intézménynek ebben az esetben a jövőbeli nyugdíjjogosultságnak a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását megelőzően szerzett részéért annyiban kell helytállnia, amennyiben annak mértéke a munkavállalónak a fizetéseképtelenségi eljárás megindításának időpontjában fennálló díjazása alapján kerül megállapításra, és
- sem a kedvezményezett, sem a fizetéseképtelenséggel szemben biztosítást nyújtó intézmény nem felel a nyugdíjvárományoknak a növekedéséért, amelyekre ugyan a díjazásnak a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követő emelései által, de a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását megelőzően szerzett szolgálati időre vonatkozóan kerül sor,
- a munkavállaló azonban a jövőbeli jogosultságának e számszerűsíthető különbözetét az átadóval szembeni fizetéseképtelenségi eljárásban érvényesítheti?

4) [...]

5) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második vagy negyedik kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

Kiterjed-e [a 2008/94 irányelv] 8. cikke szerint a tagállamok által nyújtandó védelem szintje a fizetéseképtelenségi eljárás megindításának időpontjában megszerzett jövőbeli nyugdíjjogosultság azon részére is, amely csak azért keletkezik, mert a munkaviszony megszűnése nem a fizetéseképtelenséggel függ össze?

6) [...]

7) [...]

8) [...]

9) [...]"

36 A Bíróság elnöke 2018. november 23-i határozatával az írásbeli és a szóbeli szakasz lefolytatása, valamint az ítélethozatal céljából egyesítette a C-674/18. és a C-675/18. sz. ügyeket.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Előzetes észrevételek

37 A két alapügy tárgyát olyan üzletátruházások képezik, amelyeket fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követően a felszámoló hajtott végre, és amelyek keretében mind a munkaszerződések, mind az általános üzemi megállapodás értelmében alkalmazandó szakmai kiegészítő ellátórendszerből eredő kötelezettségvállalások a kedvezményezettekre szálltak át. Az alapügyekben érintett munkavállalók bírósági eljárásokat indítottak e kedvezményezettekkel szemben arra hivatkozva, hogy azokkal szemben érvényesíthető a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását megelőzően teljesített szolgálati idők alapján fizetendő öregségi nyugdíjhoz való jogosultságuk is, amennyiben, a nemzeti jog értelmében, a PSV e jogosultságokért nem vagy csak korlátozott mértékben felel.

38 A kérdést előterjesztő bíróság által nyújtott magyarázatok szerint a német jogban a BGB 613a. §-ának megfelelően a kedvezményezett főszabály szerint átveszi az üzlet átruházásának időpontjában fennálló munkaviszonyokból eredő jogokat és kötelezettségeket, ideértve azt az esetet is, ha ezen átruházásra fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követően került sor. A kedvezményezett válik a szakmai kiegészítő ellátórendszerben majdan folyósítandó öregségi nyugdíjra vonatkozó kötelezettségek kötelezettjévé. Ezért kell e nyugdíj kiszámítása során figyelembe venni az érintett munkavállaló már az átadónál vagy annak jogelődjénél teljesített szolgálati időit is.

39 Ugyanakkor, a nemzeti jognak a kérdést előterjesztő bíróság által, 1980. január 17-i ítéletében adott értelmezése szerint – összhangban a hitelezők egyenlőségének elvével – nem megengedett, hogy fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követően történő vállalkozásátruházás esetén az átruházás alá vont személyi állomány követelését az új, fizetőképes adósnál érvényesíthesse, és ekként jogosulatlan előnyre tegyen szert más hitelezőkhöz képest, köztük azon munkavállalókhöz képest, akiknek a munkaviszonya megszűnt. Tehát ilyen vállalkozásátruházás esetén a kedvezményezett nem felel az olyan ellátásokra jogcímet nyújtó megszerzett jogosultságokért, illetve jövőbeli jogosultságokért, amelyek tekintetében az előírt munkavégzéssel töltött időt vagy szolgálati időt a munkavállaló már a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását megelőzően teljesítette. Szakmai kiegészítő ellátórendszerben nyújtott ellátások tekintetében ugyanis a kedvezményezett felelőssége arra a részre korlátozódik, amelyet a munkavállaló a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követően teljesített szolgálati idők folytán szerzett.

- 40 Következésképpen, amint azt a kérdést előterjesztő bíróság előadja, az ellátásra jogosultságot keletkeztető esemény megvalósulása esetén a kedvezményezett által a munkavállalónak a szakmai kiegészítő ellátórendszerben fizetendő öregségi nyugdíj összegének kiszámításához ezen öregségi nyugdíjat először is az említett nyugdíjrendszer előírásai alapján kell meghatározni, a munkavállaló által munkaviszonya során teljesített szolgálati idők összessége alapján, és adott esetben a munkavállaló munkaviszonyának megszűnése előtti bruttó díjazása alapján, amely meghatározó. Ezt követően az e számításból eredő összeget fel kell osztani a munkaviszony keretében a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását megelőzően teljesített szolgálati időknek megfelelő részre, valamint az említett eljárás megindítását követően teljesített szolgálati időknek megfelelő részre.
- 41 Egyébiránt ki kell emelni, hogy a PSV csak akkor köteles beavatkozni a nyugdíjjogosultságok azon része tekintetében, amelyet a kedvezményezett által átvett munkavállalók azon időszakok alatt halmoztak fel, amelyek folyamán az átadó vállalkozás alkalmazásában álltak a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását megelőzően, ha e munkavállalók – FL-hez hasonlóan – ebben az időpontban végleges jogosultságokra hivatkozhatnak. Továbbá, még ilyen esetben is, és a kedvezményezett hányadrészének kiszámításához alkalmazott névleges összegtől eltérően, a PSV-t terhelő ellátások összegét a munkavállalót a fizetéseképtelenségi eljárás megindításának időpontjában megillető havi bruttó díjazás alapján kell kiszámítani.
- 42 Következésképpen különbség – amelyet a jelen esetben a kérdést előterjesztő bíróság havi 142,22 euróra becsül – mutatkozhat egyrészt a PSV és a kedvezményezett által ténylegesen folyósított összegek, másrészt azon teljes nyugdíj névleges összege között, amelyre FL rendes körülmények között jogosult lenne. E munkavállaló ugyanakkor ezen összegnek megfelelő követelését bejelentheti a vagyontömeg passzívái között (C-675/18. sz. ügy).
- 43 Az olyan, EM-hez hasonló munkavállaló (C-674/18. sz. ügy) esetében, aki a fizetéseképtelenségi eljárás megindításának időpontjában még nem szerzett végleges nyugdíjjogosultságot, a PSV nem avatkozik közbe, de az érintett az e jogok összegének megfelelő követelését bejelentheti a vagyontömeg passzívái között.
- 44 Emlékeztetni kell arra, hogy a nemzeti bíróságok és a Bíróság között az EUMSZ 267. cikkel bevezetett együttműködési eljárás keretében a Bíróság feladata, hogy a nemzeti bíróságnak az előtte folyamatban lévő jogvita eldöntéséhez hasznos választ adjon. Ennek érdekében adott esetben a Bíróságnak át kell fogalmaznia az elé terjesztett kérdéseket (2020. május 28-i World Comm Trading Gfz ítélet, C-684/18, EU:C:2020:403, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 45 A jelen esetben a két egyesített ügyben előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket akként kell értelmezni, hogy a kérdést előterjesztő bíróság mindenekelőtt arra keres választ, hogy összeegyeztethető-e a 2001/23 irányelvvel és a 2008/94 irányelvvel az ezen ügyek tárgyát képező nemzeti szabályozás és a nemzeti ítélkezési gyakorlat, továbbá arra, hogy az EM-t és FL-t ért veszteségekhez hasonló veszteségeket nyilvánvalóan aránytalanoknak kell-e tekinteni a 2008/94 irányelv 8. cikkére tekintettel, vagy sem, végül pedig arra, hogy e rendelkezés kiválthat-e közvetlen hatályt, és alkalmazható-e egy olyan, a munkáltatók fizetéseképtelenségével szemben a foglalkoztatói nyugdíj területén biztosítást nyújtó magánjogi szervezettel szemben, mint a PSV.
- 46 Meg kell jegyezni, hogy az alapeljárások felperesei a Bíróság előtt kétélyeiknek adtak hangot arra vonatkozóan, hogy az alapjogviták tárgyát képező ügyekben a fizetéseképtelenségi eljárás az átadó tekintetében nem azzal a céllal indult-e, hogy a vállalkozását ruházást olyan módon hajthassa végre, hogy a kedvezményezettek az alapeljárások felpereseinek szakmai kiegészítő ellátórendszerükben keletkezett jogosultságai alapján terhelő kötelezettség csökkenthető legyen. Ugyanakkor a jelen ügyekben a kérdést előterjesztő bíróság előzetes döntéshozatal iránti kérelmeiben egyáltalán nem tesz említést a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását az átadó tekintetében jellemző csalás vagy visszaélés fennállásáról.

A mindkét egyesített ügyben előterjesztett első, második és negyedik kérdésről

- 47 A mindkét egyesített ügyben előterjesztett első, második és negyedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 2001/23 irányelvet, különösen 3. cikkének (1) és (4) bekezdésére, valamint 5. cikke (2) bekezdésének a) pontjára tekintettel, akként kell-e értelmezni, hogy azzal fizetésektelenségi eljárás alatt álló vállalkozásnak a felszámoló által végrehajtott átruházása esetén ellentétes az olyan nemzeti szabályozás – amint azt a nemzeti ítélkezési gyakorlat értelmezi –, amely szerint abban az esetben, ha a szakmai kiegészítő ellátórendszerben öregségi nyugdíjra való jogosultságot keletkeztető esemény a fizetésektelenségi eljárás megindítását követően valósul meg, a kedvezményezett nem felel a munkavállalónak a fizetésektelenségi eljárás megindítását megelőző szolgálati idők alapján keletkezett nyugdíjvárományáért.
- 48 E kérdések megválaszolása céljából emlékeztetni kell arra, hogy – amint az a 2001/23 irányelv (3) preambulumbekzdésének fényében értelmezett 3. cikkéből következik – ezen irányelv arra irányul, hogy a munkáltató személyének megváltozása esetén biztosítsa a munkavállalók jogainak védelmét, lehetővé téve számukra, hogy ugyanolyan feltételekkel maradhassanak az új munkáltató alkalmazásában, mint amilyenekben az átadóval megállapodtak. Ezen irányelv célja annak biztosítása, hogy a munkaszerződések, illetve munkaviszonyok a kedvezményezettrel – amennyire lehetséges – módosítás nélkül folytatódjanak, annak megakadályozása érdekében, hogy az érintett munkavállalók önmagában az átruházás miatt kedvezőtlenebb helyzetbe kerüljenek (lásd ebben az értelemben: 2015. január 28-i Gimnasio Deportivo San Andrés végzés, C-688/13, EU:C:2015:46, 34. pont; 2019. május 16-i Plessers ítélet, C-509/17, EU:C:2019:424, 52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 49 Mindazonáltal, amint az az említett irányelv (4) és (6) preambulumbekzdéséből kitűnik, tekintettel azokra a különbségekre, amelyek e téren a munkavállalók védelmének mértékét illetően a tagállamokban fennállnak, ugyanezen irányelv a nemzeti jogszabályok közelítése útján csökkenteni kívánja ezeket a különbségeket anélkül azonban, hogy e tárgyban teljes harmonizációt írna elő (2015. január 28-i Gimnasio Deportivo San Andrés végzés, C-688/13, EU:C:2015:46, 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 50 Ezenfelül, noha a 2001/23 irányelv céljának megfelelően védeni kell az átruházással érintett munkavállalók érdekeit, nem lehet elvonatkoztatni a kedvezményezett érdekeitől. Ezen irányelv célja így a vállalkozás átruházásakor nemcsak a munkavállalók érdekeinek védelme, hanem a munkavállalók érdekei és a kedvezményezett érdekei közötti igazságos egyensúly biztosítása is (2020. március 26-i ISS Facility Services ítélet, C-344/18, EU:C:2020:239, 26. pont).
- 51 E tekintetben pontosítani kell ugyanakkor, hogy a 2001/23 irányelv szabályait kötelezőnek kell tekinteni abban az értelemben, hogy azoktól a tagállamok a munkavállalók hátrányára csak a magában ezen irányelvben előírt kivételek esetén térhetnek el (lásd ebben az értelemben: 2015. január 28-i Gimnasio Deportivo San Andrés végzés, C-688/13, EU:C:2015:46, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 52 Az említett irányelv 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdése kimondja azt az elvet, amely szerint az átadót megillető, az átruházás napján fennálló munkaszerződésből vagy munkaviszonyból eredő jogok és kötelezettségek átszállnak a kedvezményezettre.
- 53 Ugyanakkor az következik mindenekelőtt a 2001/23 irányelv 3. cikke (4) bekezdésének a) pontjából, hogy amennyiben a tagállamok másként nem rendelkeznek, ugyanezen cikk (1) és (3) bekezdését nem kell alkalmazni a munkavállalóknak az öregségi, rokkantsági vagy túlélő hozzátartozói ellátásokra vonatkozó jogára a tagállamok jogszabályilag előírt szociális biztonsági rendszereinek keretén kívüli, szakmai vagy szakmaközi kiegészítő nyugdíjrendszerekben.

- 54 Meg kell jegyezni továbbá, hogy a 2001/23 irányelv 3. cikke (4) bekezdése b) pontjának megfelelően a tagállamoknak még abban az esetben is, ha nem rendelik el az e cikk (1) és (3) bekezdésének alkalmazását a jelen ítélet előző pontjában említett jogok tekintetében, olyan intézkedéseket kell elfogadniuk, amelyek lehetővé teszik a munkavállalók és az átruházás időpontjában az átadó vállalkozásban már nem alkalmazott személyek érdekeinek védelmét azon jogok tekintetében, amelyek részükre azonnali vagy jövőbeli jogcímet nyújtanak öregségi ellátásra, ideértve a túlélő hozzátartozói ellátásokat is az ezen irányelv 3. cikke (4) bekezdésének a) albekezdésben említett kiegészítő nyugdíjrendszerek keretében (2015. január 28-i Gimnasio Deportivo San Andrés végzés, C-688/13, EU:C:2015:46, 44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 55 Másodszor, a 2001/23 irányelv 5. cikkének (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy amennyiben a tagállamok másként nem döntenek, ezen irányelv 3. és a 4. cikke nem vonatkozik az olyan vállalkozásátruházásra, amelyben az átadó csődeljárás vagy ezzel egyenértékű más olyan fizetésképtelenségi eljárás alatt áll, amely az átadó vagyonának felszámolása céljából indult, és az illetékes hatóság felügyelete alatt zajlik.
- 56 Ezenfelül a 2001/23 irányelv 5. cikkének (2) bekezdése pontosítja, hogy amennyiben ezen irányelv 3. és a 4. cikkét ilyen vállalkozásátruházásra kell alkalmazni, függetlenül attól, hogy a fizetésképtelenségi eljárást az átadó vagyonának felszámolása céljából indították, vagy sem, a tagállam bizonyos feltételek mellett eltekinthet az e 3. és 4. cikkben előírt egyes garanciák alkalmazásától.
- 57 Az említett irányelv 3. cikkének (1) bekezdésétől eltérve tehát e tagállam előírhatja ugyanezen irányelv 5. cikke (2) bekezdése a) pontjának alkalmazásában, hogy az átadónak valamely munkaszerződésből vagy munkaviszonyból eredő és az átruházást vagy a fizetésképtelenségi eljárás megindítását megelőzően esedékessé váló tartozásai nem szállnak át a kedvezményezettre, feltéve, hogy ezen eljárás az említett tagállam szabályozásának értelmében legalább a 80/987 irányelv által garantálttal egyenértékű védelmet biztosít.
- 58 Megjegyzendő, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által nyújtott információkból kitűnik, hogy a BGB 613a. §-a értelmében üzlet átruházása esetén a kedvezményezett átveszi az átruházás időpontjában fennálló munkaviszonyokból eredő jogokat és kötelezettségeket, és e cikk nem írja elő kifejezetten sem azt, hogy a jogok bizonyos típusai nem szállnak át, sem pedig azt, hogy különbséget kellene tenni az ilyen átruházások megvalósulásának bizonyos körülményei között. Következésképpen a német jogalkotó, a 2001/23 irányelv által biztosított lehetőségnek megfelelően, főszabály szerint ezen irányelv 3. cikkének (1) bekezdését kívánta alkalmazni a munkavállalókat szakmai kiegészítő ellátórendszerben megillető ellátásokhoz való jogok tekintetében, ideértve azt is, ha az átruházásra az átadóval szemben indított fizetésképtelenségi eljárás folyamán kerül sor.
- 59 Következésképpen azt kell meghatározni, hogy az említett irányelv 3. cikkének elvi alkalmazásában előírható-e mindazonáltal az ugyanezen irányelv szerinti eltérések címén, hogy a kedvezményezett nem felel a munkavállaló azon, szakmai kiegészítő ellátórendszerben öregségi nyugdíjra jövőbeli jogcímet nyújtó jogai tekintetében, amelyek a fizetésképtelenségi eljárás megindítását megelőző szolgálati időközön alapulnak.
- 60 Mindenekelőtt, ami a 2001/23 irányelv 5. cikkének (1) bekezdését illeti, a Bíróság több ízben kimondta, hogy annak meghatározásához, hogy egy vállalkozásátruházás e kivétel alá tartozik-e, meg kell győződni afelől, hogy az ilyen átruházás teljesíti-e az e rendelkezés által támasztott három kumulatív feltételt, nevezetesen hogy az átadó csődeljárás vagy ezzel egyenértékű más fizetésképtelenségi eljárás alatt áll, hogy ez az eljárás az átadó vagyonának felszámolása céljából indult, és hogy az az illetékes hatóság felügyelete alatt zajlik (lásd ebben az értelemben: 2019. május 16-i Plessers ítélet, C-509/17, EU:C:2019:424, 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 61 A Bíróság közelebbről azt mondta ki, hogy ezen irányelv 5. cikkének (1) bekezdése megköveteli, hogy a csődeljárás vagy az ezzel egyenértékű más fizetéseképtelenségi eljárás az átadó vagyonának felszámolása céljából induljon meg, és hogy e feltételnek nem felel meg az érintett vállalkozás tevékenységeinek folytatására irányuló eljárás (lásd ebben az értelemben: 2017. június 22-i Federatie Nederlandse Vakvereniging és társai ítélet, C-126/16, EU:C:2017:489, 47. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 62 Következésképpen az olyan eljárások, mint amelyek az alapeljárások tárgyát képezik, és amelyek célja nem az átadó vagyonának felszámolása, hanem tevékenységeinek az átruházását követő fenntartása, nem tekinthetők az említett irányelv 5. cikkének (1) bekezdése értelmében az átadó vagyonának felszámolása céljából indított eljárásoknak (lásd ebben az értelemben: 2017. június 22-i Federatie Nederlandse Vakvereniging és társai ítélet, C-126/16, EU:C:2017:489, 51. és 52. pont).
- 63 Továbbá, ami a 2001/23 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének a) pontját illeti, meg kell állapítani, hogy az alapügyek tárgyát képező nemzeti szabályozás értelmében – amint azt a nemzeti ítélkezési gyakorlat értelmezi –, ha szakmai kiegészítő ellátórendszerben a munkavállaló öregségi nyugdíjhoz való jogai már megszerzés alatt álltak is a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását megelőzően, öregségi nyugdíjban csak akkor részesül, ha, ezen eljárás megindítását követően, megvalósul az ellátásra jogosultságot keletkeztető esemény.
- 64 Következésképpen, amint azt a főtanácsnok indítványának 85. pontjában megjegyezte, azon szigorú értelmezés sérelme nélkül, amelynek ezen eltérésnek a tárgyát kell képeznie, nem állapítható meg, hogy e nemzeti szabályozás – amint azt a nemzeti ítélkezési gyakorlat értelmezi –, vonatkozik az átadónak az átruházás időpontját vagy a fizetéseképtelenségi eljárás megindításának időpontját megelőzően esedékessé váló tartozásaira.
- 65 Ebből az következik, hogy a 2001/23 irányelv 5. cikkében kifejezetten előírt eltérések nem alkalmazhatók az alapügyek tárgyát képező nemzeti szabályozás – amint azt a nemzeti ítélkezési gyakorlat értelmezi – tekintetében.
- 66 Ez a megállapítás ugyanakkor nem zárja ki, hogy e szabályozás a 2001/23 irányelv 3. cikkének (4) bekezdése szerinti eltérések körébe tartozzon. Meg kell állapítani ugyanis, hogy az említett irányelv 5. cikke (2) bekezdése a) pontjának, amely olyan átruházási helyzetre vonatkozik, mint amely az alapügyek tárgyát képezi, előfeltétele ugyanezen irányelv 3. és 4. cikkének alkalmazása (2009. június 11-i Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-561/07, EU:C:2009:363, 41. pont).
- 67 E tekintetben a jelen ítélet 58. pontjából az következik, hogy az alapügyek tárgyát képező nemzeti szabályozás, amint azt a nemzeti ítélkezési gyakorlat értelmezi, részlegesen a kedvezményezettre ruházta a szakmai kiegészítő ellátórendszerben a munkavállalókat megillető öregségi nyugdíjhoz való jogosultságok kielégítésének kötelezettségét.
- 68 Márpedig, amint azt a Bizottság kiemelte, mivel a 2001/23 irányelv 3. cikkének (4) bekezdése lehetővé teszi a tagállamok számára mind annak előírását, hogy e kötelezettség teljes egészében a kedvezményezettre száll át, mind annak előírását, hogy e kötelezettség egyáltalán nem száll át a kedvezményezettre, e rendelkezés nem értelmezhető úgy, mint amely elvben tiltja, hogy valamely nemzeti szabályozás e kötelezettség részleges átruházásáról rendelkezzen.
- 69 Meg kell jegyezni ugyanis, amint arra a jelen ítélet 49. és 50. pontja emlékeztetett, hogy ezen irányelv nem ír elő teljes harmonizációt, és egyrészt a munkavállalók, másrészt a kedvezményezett érdekei közötti igazságos egyensúly biztosítására irányul.
- 70 Ilyen esetben meg kell állapítani egyrészt, hogy a tagállam az ezen irányelv 3. cikke (4) bekezdése a) pontjának egyik tagmondata értelmében kizárólag a munkavállalókat szakmai kiegészítő ellátórendszerben megillető öregségi nyugdíjhoz való jogok azon része tekintetében „rendelkezik

másként”, amelyeket a kedvezményezettre kell átruházni, másrészt hogy a munkavállalók érdekeinek védelméhez szükséges intézkedések elfogadására vonatkozó kötelezettség e tagállamot ezen irányelv 3. cikke (4) bekezdésének b) pontja értelmében terheli e jogoknak mind a kedvezményezettre átruházott része tekintetében, mind azon jogok tekintetében, amelyek továbbra is az átadóval szemben érvényesíthetők, adott esetben egy vele szemben indított fizetésektelenségi eljárásban, amint az az alapjogviták esetében történt.

- 71 Következésképpen a tagállamok mérlegelési jogkörük gyakorlása során előírhatják, hogy a kedvezményezett, még ha át is szálltak rá az átruházás időpontjában fennálló munkaviszonyokból eredő jogok és kötelezettségek, kizárólag a munkavállaló azon, a szakmai kiegészítő ellátórendszerben öregségi nyugdíjra jövőbeli jogcímet nyújtó jogaiért tartozik felelősséggel, amelyek a fizetésektelenségi eljárás megindítását követő szolgálati időközön alapulnak, feltéve, hogy e tagállam, az említett irányelv 3. cikke (4) bekezdésének b) pontjának megfelelően, elfogadja a munkavállalók érdekeinek védelméhez szükséges intézkedéseket.
- 72 Egy ilyen értelmezés ugyanis főszabály szerint lehetővé teszi a munkavállalók érdekeinek védelme és a kedvezményezettek érdekeinek védelme közötti igazságos egyensúly biztosítását a fizetésektelenségi eljárás megindítását követő vállalkozásátruházás esetén, amennyiben garantálja a munkavállalók szakmai kiegészítő ellátórendszerben öregségi nyugdíjhoz való jogainak védelmét, miközben rendelkezik a kedvezményezettek felelősségének korlátozásáról, amely megkönnyítheti a fizetésektelenségi eljárás tárgyát képező vállalkozások átruházását.
- 73 E tekintetben ki kell emelni továbbá, hogy a 2001/23 irányelv 3. cikke (4) bekezdésének b) pontja lényegében átveszi a 80/987 irányelv 8. cikkének szövegét, amelynek megfogalmazása azonos a 80/987 irányelvet kodifikáló 2008/94 irányelv 8. cikkének a szövegével. Ezenkívül a 2001/23 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének a) pontja, amely a fizetésektelenségi eljárás esetén történő vállalkozásátruházásokra vonatkozik, kifejezetten a 80/987 irányelvben említett helyzetekben előírt védelemmel legalább egyenértékű védelmet követel meg. Ebből az következik, hogy a munkavállalók érdekeinek védelméhez szükséges, a tagállamok által a 2001/23 irányelv 3. cikke (4) bekezdésének b) pontja értelmében elfogadandó intézkedéseket úgy kell érteni, hogy azok minden esetben magukban foglalják a 2008/94 irányelv által előírt intézkedéseket, és hogy azok a munkáltató – a kedvezményezett, vagy mint a jelen esetben, az átadó – fizetésektelenségének kompenzálására irányulnak.
- 74 Következésképpen a fizetésektelenségi eljárás megindítását követő vállalkozásátruházás esetén a munkavállalók védelmének a 2001/23 irányelv 3. cikke (4) bekezdésének b) pontja szerinti azon jogok tekintetében, amelyek részükre azonnali vagy jövőbeli jogcímet nyújtanak öregségi ellátásra szakmai vagy szakmaközi kiegészítő ellátórendszerben, legalább egyenértékűnek kell lennie a védelem azon szintjével, amelyet a 2008/94 irányelv 8. cikke megkövetel.
- 75 A fentiekre tekintettel a mindkét egyesített ügyben előterjesztett első, második és negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2001/23 irányelvet, különösen 3. cikkének (1) és (4) bekezdésére, valamint 5. cikke (2) bekezdésének a) pontjára tekintettel, akként kell értelmezni, hogy azzal fizetésektelenségi eljárás alatt álló vállalkozásnak a felszámoló által végrehajtott átruházása esetén nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás – amint azt a nemzeti ítélkezési gyakorlat értelmezi –, amely szerint abban az esetben, ha a szakmai kiegészítő ellátórendszerben öregségi nyugdíjra való jogosultságot keletkeztető esemény a fizetésektelenségi eljárás megindítását követően valósul meg, a kedvezményezett nem felel ezen, a munkavállalónak a fizetésektelenségi eljárás megindítását megelőző szolgálati időközön alapján keletkezett öregségi nyugdíjvárományáért, feltéve hogy az összeg azon része tekintetében, amelyért a kedvezményezett nem felel, a munkavállalók érdekeinek védelme céljából elfogadott intézkedések legalább egyenértékűek a védelem azon szintjével, amelyet a 2008/94 irányelv 8. cikke megkövetel.

A mindkét egyesített ügyben előterjesztett harmadik, ötödik és hatodik kérdésről

- 76 Harmadik, ötödik és hatodik kérdésével, amelyeket együtt célszerű vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 2001/23 irányelv 3. cikke (4) bekezdésének b) pontját, összefüggésben a 2008/94 irányelv 8. cikkével, akként kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás – amint azt a nemzeti ítélkezési gyakorlat értelmezi –, amely azt írja elő szakmai kiegészítő ellátórendszerben öregségi ellátásokra való jogosultságot keletkeztető eseménynek az olyan fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követő megvalósulása esetén, amelynek folyamán sor került a vállalkozás átruházására és az ellátások azon része tekintetében, amelynek kötelezettje nem a kedvezményezett, hogy egyrészt a nemzeti jognak megfelelően kijelölt, a fizetéseképtelenséggel szemben biztosítást nyújtó szervezet nem köteles beavatkozni, amennyiben az öregségi ellátásokra jövőbeli jogcímet nyújtó jogok nem voltak véglegesek már e fizetéseképtelenségi eljárás megindításának időpontjában, másrészt pedig, az ellátások azon részére vonatkozó összeg meghatározása céljából, amelyért a felelősség az említett szervezetet terheli, hogy ezen összeg az említett eljárás megindításának időpontjában az érintett munkavállalót megillető bruttó havi díjazás alapján kerül kiszámításra.
- 77 E tekintetben először emlékeztetni kell arra, hogy, amint az a jelen ítélet 75. pontjából következik, a garanciának, amelyet az érintett tagállamnak nyújtania kell a szakmai kiegészítő ellátórendszer öregségi ellátásai összegének azon része tekintetében, amelynek kötelezettje nem a kedvezményezett, legalább egyenértékűnek kell lennie a védelem azon szintjével, amelyet a 2008/94 irányelv 8. cikke megkövetel.
- 78 Ezzel összefüggésben a tagállamok a 2008/94 irányelv 8. cikkének átültetése keretében széles mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek mind a munkavállalók által a kiegészítő ellátórendszerekben az öregségi ellátások tekintetében megszerzett jogosultságok védelmére vonatkozó mechanizmusnak, mind e védelem szintjének meghatározására. Mivel e rendelkezés nem értelmezhető úgy, hogy az a szóban forgó jogok teljes körű biztosítását követelné meg, e rendelkezéssel nem ellentétes, hogy a tagállamok jogszerű gazdasági és társadalmi célokat követve csökkentse a munkavállalók megszerzett jogosultságait a munkáltatójuk fizetéseképtelensége esetén, amennyiben különösen az arányosság elvét tiszteletben tartják. A tagállamok tehát a 2008/94 irányelv által követett célnak megfelelően kötelesek biztosítani a munkavállalók számára az említett irányelv 8. cikkében előírt minimális szintű védelmet (lásd ebben az értelemben: 2019. december 19-i Pensions-Sicherungs-Verein ítélet, C-168/18, EU:C:2019:1128, 38–40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 79 A 2008/94 irányelv 8. cikke által megkövetelt minimális szintű védelemmel kapcsolatban a Bíróság már kimondta, hogy e rendelkezés megfelelő átültetéséhez az szükséges, hogy a korábbi munkavállaló a munkáltatója fizetéseképtelensége esetén a valamely szakmai kiegészítő ellátórendszerben keletkezett nyugdíjjogosultságai szerinti öregségi ellátásainak legalább a felét megkapja, és e rendelkezés azt írja elő a tagállamok számára, hogy ebben az esetben minden egyes korábbi munkavállaló számára biztosítsanak az ilyen rendszer alapján megszerzett jogosultságai értéke legalább felének megfelelő ellentételezést (lásd ebben az értelemben: 2019. december 19-i Pensions-Sicherungs-Verein ítélet, C-168/18, EU:C:2019:1128, 41., 51. és 52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 80 E minimális szintű védelemmel ellentétes továbbá a munkavállaló foglalkoztatói öregségi ellátásainak nyilvánvalóan aránytalan csökkentése, ha e csökkentésből következően az érdekeltnek a szükségletei kielégítésére irányuló képessége súlyosan sérül. Ez a helyzet áll fenn az öregségi ellátásnak a korábbi munkavállaló által elszenvedett csökkenése esetében, aki e csökkenés következtében már az Európai Unió Statisztikai Hivatala (Eurostat) által az érintett tagállam tekintetében meghatározott szegénységi küszöb alatt él, vagy az alá kerülne. Az említett minimális szintű védelem tehát megköveteli, hogy a tagállamok az öregségi ellátásai ilyen csökkenésének kitett korábbi munkavállaló részére olyan összegű ellentételezést biztosítsanak, amely bár nem fedezi szükségszerűen a teljes elszenvedett veszteséget, orvosolja e veszteségek nyilvánvaló aránytalanságát (lásd ebben az értelemben: 2019. december 19-i Pensions-Sicherungs-Verein ítélet, C-168/18, EU:C:2019:1128, 44. és 45. pont).

- 81 Hozzá kell tenni továbbá, hogy a 2008/94 irányelv 8. cikkének célja az, hogy hosszú távon biztosítsa a munkavállalók érdekeinek védelmét, mivel a már megszerzett vagy jövőbeli jogosultságokhoz fűződő ilyen érdekek főszabály szerint a nyugdíjban töltött idő egészére kiterjednek (2016. november 24-i Webb-Sämann ítélet, C-454/15, EU:C:2016:891, 27. pont).
- 82 Másodszor meg kell említeni, hogy a fizetésképtelenségi eljárás megindítását követő vállalkozásátruházás esetén az alapügyek tárgyát képező nemzeti szabályozás azt írja elő, hogy a kedvezményezett átveszi az átruházás időpontjában fennálló munkaviszonyokból eredő jogokat és kötelezettségeket, következésképpen, olyan szakmai kiegészítő ellátórendszer esetén, mint amely az alapügyek tárgyát képezi, az öregségi ellátások összegének az azokra jogosultságot keletkeztető esemény bekövetkezésekor történő kiszámításához a munkavállaló által a munkaviszony ideje alatt teljesített szolgálati idők összességét, ideértve az átadónál teljesített időszakokat is, valamint a munkavállalót a munkaviszony megszűnését megelőzően megillető bruttó díjazást kell alapul venni.
- 83 Ezenkívül, amint az a kérdést előterjesztő bíróság által nyújtott – és a jelen ítélet 20. és 28. pontjában felidézett – információkból következik, az alapügyek tárgyát képező szakmai kiegészítő ellátórendszernek megfelelően az egyes beszámítható szolgálati évek után járó öregségi nyugdíj összege a munkavállalót az ezen ellátásokra jogosultságot keletkeztető esemény bekövetkezésekor megillető bruttó díjazás egy adott százalékának felel meg, amely 45 év szolgálat után nem haladhat meg egy bizonyos százalékot.
- 84 Következésképpen az alapügyek tárgyát képező nemzeti szabályozás csak annyiban tartja tiszteletben a 2008/94 irányelv 8. cikkéből eredő, a jelen ítélet 79. pontjában említett garanciát, amely annak biztosítására irányul, hogy a korábbi munkavállaló a szakmai kiegészítő ellátórendszerben keletkezett nyugdíjjogosultságai szerinti öregségi ellátások legalább felét megkapja, amennyiben a korábbi munkavállaló számára biztosított, hogy az őt a nemzeti szabályozás által bevezetett, a jelen ítélet 82. és 83. pontjában felidézett számítási mechanizmus szerint megillető összegek felét megkapja.
- 85 Közelebbről, a 2008/94 irányelv 8. cikke az alapügyek tárgyát képező esethez hasonló esetben nem értelmezhető akként, hogy az ellátás összege, amelynek legalább 50%-át el kell ismerni a korábbi munkavállaló számára, kiszámolható anélkül, hogy ahhoz figyelembe vennék az átadónál teljesített szolgálati időket, amelyek folyamán a munkavállalónak öregségi ellátásokra való jogosultságai keletkeztek, valamint a munkavállalót e jogok keletkezésének időpontjában megillető bruttó díjazást.
- 86 Egyébiránt egy olyan számítás, amely nem veszi figyelembe az előző pontban említett szolgálati időket és bruttó díjazást, nem tenné lehetővé annak meghatározását, hogy az e 8. cikkből eredő, a jelen ítélet 80. pontjában felidézett követelménnyel összhangban szükséges-e orvosolni ezen ellátások csökkentésének az olyan korábbi munkavállaló által elszenvedett következményeit, aki e csökkentés következtében az érintett tagállam tekintetében meghatározott szegénységi küszöb alatt él, vagy az alá kerülhet.
- 87 E tekintetben el kell utasítani a német kormány azon érvét, amely szerint, tekintettel arra, hogy a 2008/94 irányelv 8. cikkének német nyelvi változata az „ihrer erworbenen Rechte oder Anwartschaftsrechte” szókapcsolatot alkalmazza, és az „erworbene Anwartschaftsrechte” kifejezés szó szerint „megszerzett várománynak” fordítható, e rendelkezés kizárólag azon, jövőbeli jogokra vonatkozik, amelyek a nemzeti rendelkezések értelmében megszerzett, azaz végleges jogok.
- 88 Meg kell jegyezni ugyanis, hogy – amint arra a C-674/18. sz. alapügy felperese hivatkozik – e rendelkezés más nyelvi változatai, mint a spanyol, a francia vagy olasz nyelvi változat, csak „megszerzett és jövőbeli jogosultságokat” említenek, annak előírása nélkül, hogy e jogosultságoknak véglegessé is kellene válniuk.

- 89 Márpedig emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint valamely uniós jogi rendelkezés egységes értelmezésének szükségessége azt követeli meg, hogy az annak egyes nyelvi változatai közötti eltérés esetén a szóban forgó rendelkezést azon szabályozás kontextusára és céljára tekintettel értelmezzék, amelynek az a részét képezi (2016. november 23-i Bayer CropScience és Stichting De Bijenstichting ítélet, C-442/14, EU:C:2016:890, 84. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 90 Vitathatatlan, hogy a 2008/94 irányelv 2. cikke (2) bekezdésének első albekezdése úgy rendelkezik, hogy az irányelv nem sérti a „megszerzett jogosultság”, illetve „jövőbeli jogosultság” kifejezések egyes tagállamok jogszabályaiban szereplő meghatározásait.
- 91 Következésképpen ezen irányelvvel nem ellentétes, hogy valamely tagállam a jövőbeli jogosultságokon belül megkülönböztesse azokat, amelyek végleges jellegűek. Ugyanakkor a tagállamok számára elismert e mérlegelési mozgástér nem vezethet ezen irányelv és különösen annak 8. cikke rendelkezései hatékony érvényesülésének sérelméhez. Márpedig ez az eset állna fenn, ha a tagállamok számára megengedett volna, hogy a jövőbeli jogosultságok bizonyos kategóriáit nemzeti joguk alapján kivonják azon, minimális szintű védelemre vonatkozó kötelezettség alól, amely a 2001/23 irányelv 3. cikke (4) bekezdésének b) pontja értelmében, a 2008/94 irányelv 8. cikkével összefüggésben, a jövőbeli jogosultságok összességére vonatkozik.
- 92 Végső soron a kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy a jelen ítélet előző pontjaiban kifejtett elvekre tekintettel megvizsgálja, hogy az alapjogvitákban megszegték-e a minimális szintű védelemnek a szakmai kiegészítő ellátórendszerben ellátásokra jogosult munkavállaló számára történő biztosítására vonatkozó kötelezettséget.
- 93 A fentiekre tekintettel a mindkét egyesített ügyben előterjesztett harmadik, ötödik és hatodik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2001/23 irányelv 3. cikke (4) bekezdésének b) pontját a 2008/94 irányelv 8. cikkével összefüggésben akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amint azt a nemzeti ítélkezési gyakorlat értelmezi, amely azt írja elő szakmai kiegészítő ellátórendszerben öregségi ellátásokra való jogosultságot keletkeztető eseménynek az olyan fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követő megvalósulása esetén, amelynek folyamán sor került a vállalkozás átruházására, valamint az ellátások azon része tekintetében, amelynek kötelezettje nem a kedvezményezett, hogy egyrészt a nemzeti jognak megfelelően kijelölt, a fizetéseképtelenséggel szemben biztosítást nyújtó szervezet nem köteles beavatkozni, amennyiben az öregségi ellátásokra jövőbeli jogcímet nyújtó jogok nem voltak véglegesek már e fizetéseképtelenségi eljárás megindításának időpontjában, másrészt pedig, az ellátások azon részére vonatkozó összeg meghatározása céljából, amelyért a felelősség az említett szervezetet terheli, hogy ezen összeg az említett eljárás megindításának időpontjában az érintett munkavállalót megillető bruttó havi díjazás alapján kerül kiszámításra, amennyiben e szabályozásból az következik, hogy a munkavállalókat megfosztják az e rendelkezés által garantált minimális szintű védelemtől, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

A mindkét egyesített ügyben előterjesztett hetedik-kilencedik kérdésről

- 94 A mindkét egyesített ügyben előterjesztett hetedik-kilencedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 2008/94 irányelv 8. cikke, amennyiben az a munkavállalók öregségi ellátásokra vonatkozó már megszerzett vagy jövőbeli jogosultságainak minimális szintű védelmét írja elő, közvetlen hatállyal rendelkezik-e, amelyre az érintett hivatkozhat azon, biztosítást nyújtó magánjogi szervezettel szemben, amely a kötelező járulékok munkáltatóktól történő beszedéséért felelős, és e célból végrehajtáshoz is folyamodhat, miközben az érintett tagállam hatósága által gyakorolt prudenciális felügyelet alá tartozik.

- 95 A Bíróság 2019. december 19-i Pensions-Sicherungs-Verein ítéletében (C-168/18, EU:C:2019:1128) már válaszolt arra a kérdésre, hogy a 2008/94 irányelv 8. cikke rendelkezhet-e közvetlen hatállyal, ekként arra hivatkozni lehet-e olyan magánjogi szervezettel szemben, amelyet az érintett tagállam a foglalkoztatói nyugdíj tárgyában a munkáltatók fizetésképtelenségével szemben biztosítást nyújtó szervezetként kijelölt. Ezen ítélet 52–57. pontjában a Bíróság lényegében igenlő választ adott, feltéve, egyrészt, hogy tekintettel azon biztosítási feladatra, amellyel e szervezetet felruházták, valamint azon feltételekre, amelyek mellett azoknak eleget tesz, e szervezet az állammal azonos megítélés alá eshet, másrészt hogy e feladat ténylegesen kiterjed azon öregségi ellátásokra, amelyek a 8. cikk szerinti minimális szintű védelmet követelik meg.
- 96 A fenti megfontolásokra tekintettel a mindkét egyesített ügyben előterjesztett hetedik-kilencedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2008/94 irányelv 8. cikke, amennyiben az a munkavállalók öregségi ellátásokra vonatkozó már megszerzett vagy jövőbeli jogosultságainak minimális szintű védelmét írja elő, rendelkezhet közvetlen hatállyal, következésképpen arra hivatkozni lehet azon magánjogi szervezettel szemben, amelyet az érintett tagállam a foglalkoztatói nyugdíj területén a munkáltatók fizetésképtelenségével szemben biztosítást nyújtó szervezetként kijelölt, feltéve egyrészt, hogy tekintettel azon biztosítási feladatra, amellyel e szervezetet felruházták, valamint azon feltételekre, amelyek mellett azoknak eleget tesz, e szervezet az állammal azonos megítélés alá eshet, másrészt hogy e feladat ténylegesen kiterjed azon öregségi ellátásokra, amelyek a 8. cikk szerinti minimális szintű védelmet követelik meg, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

A költségekről

- 97 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A munkavállalók jogainak a vállalkozások, üzletek vagy ezek részeinek átruházása esetén történő védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2001. március 12-i 2001/23/EK tanácsi irányelvet, különösen 3. cikkének (1) és (4) bekezdésére, valamint 5. cikke (2) bekezdésének a) pontjára tekintettel akként kell értelmezni, hogy azzal fizetésképtelenségi eljárás alatt álló vállalkozásnak a felszámoló által végrehajtott átruházása esetén nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás – amint azt a nemzeti ítélkezési gyakorlat értelmezi –, amely szerint abban az esetben, ha a szakmai kiegészítő ellátórendszerben öregségi nyugdíjra való jogosultságot keletkeztető esemény a fizetésképtelenségi eljárás megindítását követően valósul meg, a kedvezményezett nem felel a munkavállalónak ezen, a fizetésképtelenségi eljárás megindítását megelőző szolgálati idők alapján keletkezett öregségi nyugdíjvárományáért, feltéve hogy az összeg azon része tekintetében, amelyért a kedvezményezett nem felel, a munkavállalók érdekeinek védelme céljából elfogadott intézkedések legalább egyenértékűek a védelem azon szintjével, amelyet a munkáltató fizetésképtelensége esetén a munkavállalók védelméről szóló, 2008. október 22-i 2008/94/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 8. cikke megkövetel.**
- 2) **A 2001/23 irányelv 3. cikke (4) bekezdésének b) pontját a 2008/94 irányelv 8. cikkével összefüggésben akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás – amint azt a nemzeti ítélkezési gyakorlat értelmezi –, amely azt írja elő szakmai kiegészítő ellátórendszerben öregségi ellátásokra való jogosultságot keletkeztető eseménynek az olyan fizetésképtelenségi eljárás megindítását követő megvalósulása esetén, amelynek folyamán sor került a vállalkozás átruházására, valamint az ellátások azon része tekintetében, amelynek kötelezettje nem a kedvezményezett, hogy egyrészt a nemzeti jognak megfelelően kijelölt, a**

fizetéseketelenséggel szemben biztosítást nyújtó szervezet nem köteles beavatkozni, amennyiben az öregségi ellátásokra jövőbeli jogcímet nyújtó jogok nem voltak véglegesek már e fizetéseketelenségi eljárás megindításának időpontjában, másrészt pedig, az ellátások azon részére vonatkozó összeg meghatározása céljából, amelyért a felelősség az említett szervezetet terheli, hogy ezen összeg az említett eljárás megindításának időpontjában az érintett munkavállalót megillető bruttó havi díjazás alapján kerül kiszámításra, amennyiben e szabályozásból az következik, hogy a munkavállalókat megfosztják az e rendelkezés által garantált minimális szintű védelemtől, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

- 3) A 2008/94 irányelv 8. cikke, amennyiben az a munkavállalók öregségi ellátásokra vonatkozó már megszerzett vagy jövőbeli jogosultságainak minimális szintű védelmét írja elő, rendelkezhet közvetlen hatállyal, következésképpen arra hivatkozni lehet azon magánjogi szervezettel szemben, amelyet az érintett tagállam a foglalkoztatói nyugdíj területén a munkáltatók fizetéseketelenségével szemben biztosítást nyújtó szervezetként kijelölt, feltéve egyrészt, hogy tekintettel azon biztosítási feladatra, amellyel e szervezetet felruházták, valamint azon feltételekre, amelyek mellett azoknak eleget tesz, e szervezet az állammal azonos megítélés alá eshet, másrészt hogy e feladat ténylegesen kiterjed azon öregségi ellátásokra, amelyek a 8. cikk szerinti minimális szintű védelmet követelik meg, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

Aláírások